

12/12/2016

נוהל פורום שיפוט של קרן המדען הראשי – תוכניות מחקר לשנת 2018

1. כללי

ועדות השיפוט המדעי אמונות על קביעת הרמה המדעית-מקצועית של הצעות מחקר המוגשות לבקשת תקצוב מקרן המדען הראשי של משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

תפקיד ועדות השיפוט להמליץ לקרן המדען הראשי על תכניות בעלות רמה מדעית-מקצועית גבוהה, שביצוען יביא מענה מחקרי מיטבי לנושאי מחקר שהוגדרו כחשובים לחקלאות-ישראל ובכפוף ליעדי המשרד.

2. נוהל עבודה טרם דיון:

עם קבלת ההחלטה מי מהתוכניות המוגשות עובר לפעימה השנייה – קרי דיון מדעי, יו"ר הפורום יבנה יחד עם נציג המדען הראשי רשימה של מעריכים פוטנציאליים מתוך מאגר המעריכים שקיים אצל המדען. נציג לשכת המדען יפנה אליהם ויבקש את אישורם לשפוט את תכניות המחקר על ידי שליחת תקציר התוכנית. לאחר הסכמתם, תשלח אליהם תוכנית המחקר המלאה בצירוף טופס חוות דעת מעריך בו ימלאו את חוות דעתם המקצועית על המחקר. חוות דעת חיצונית אילו יוצגו בפני וועדת השיפוט בדיוניה ויהוו חלק משיקול הדעת והערכת המחקר המוגש.

3. אופן קבלת החלטות ועדות השיפוט

החלטות הוועדה בדיון יתבססו על רמתן המדעית של הצעות המחקר והתאמתן של צוות המחקר, תוך התחשבות בהערות הרפרנטים שקבלו ההצעות להערכה. החלטות הוועדה הינן בגדר המלצה מקצועית למדען הראשי.

החלטת הוועדה לגבי כל מחקר תכלול את: **הציון הכללי של התוכנית**, בסולם מ-1 עד 10, כאשר 10 הוא מצוין; **מספר השנים** המומלץ למימון; **התקציב** המומלץ לתכנית המחקר **והנימוקים** להחלטה.

3.1 ציון

הציונים יינתנו בסולם של 1 עד 10, (10) הינו הציון הגבוה ו- (1) – הנמוך. ציון עובר מינימאלי יהיה 5.0. הוועדה תציין בנוסף גם את הנימוקים להחלטתה תוך הגדשת החזקות והחולשות של תוכנית המחקר הנדונה.

3.1.1 משקולות לחישוב הציון הכללי של הצעת המחקר

הציון הכללי של וועדת השיפוט יהיה מורכב מהמשקולות הבאים: איכותה המדעית של התוכנית (25%), חדשנות המחקר (25%), סיכויי הצלחת המחקר (25%), התאמת צוות המחקר (25%). וועדת שיפוט "פיתוח" לא תתייחס לסעיף החדשנות בקביעת ציון השיפוט הסופי ומשקל האיכות המדעית יהיה 50%.

3.2 חישוב הציון הסופי של הצעת המחקר

החישוב שייערך בלשכת המדען על מנת לקבל את הציון המשוקלל הסופי של כל ההצעות יבוצע כדלהלן: ציון שלב ההיגוי יהווה 25% מהציון הכללי. ציון ועדות השיפוט יהווה 75% מהציון הכללי. ציון זה יעבור נרמול, כך שלכל הוועדות יהיה ציון ממוצע אחיד וסטיית תקן אחידה. זאת, על מנת שוועדות מקלות, הנותנות ציונים גבוהים, לא יפלו לטובה על פני ועדות מחמירות, הנותנות ציונים נמוכים. על בסיס הציון המשוקלל המנורמל הכולל (75% + 25%) תערך רשימת המחקרים שיומלצו למימון. סיום התקציב יהווה את הקו מתחתיו בדירוג לא ימומנו עוד מחקרים והכול במגבלות התקציב השנתי של הקרן.

3.3 משך שנות המחקר

ככלל, ועדות השיפוט ימליצו על ביצוע מחקרים לשלוש שנים. במקרים מיוחדים וחריגים, ניתן להמליץ ביצוע תכניות מחקר לתקופה קצרה או ארוכה משלוש שנים על-פי האפשרויות להלן: תכניות מחקר אשר הועדות ימליצו על ביצוען לתקופה של פחות משלוש שנים, ייכללו באחת מהאפשרויות הבאות:

3.3.1 מחקר המומלץ לשנה אחת בלבד. מדובר בעיקר במחקרי התכנות להוכחת קונספציה חדשנית שלועדה יש ספק באם לממן את המחקר לשלוש שנים.

3.3.2 מחקר המומלץ לתקופה העולה על שלוש שנות מחקר. במקרה שהועדת השיפוט משוכנעת שלא ניתן לקבל את תוצאות המחקר אלא לאחר תקופה העולה על שלוש שנים, ניתן לאשר מדעית את ההצעה גם לתקופה העולה על שלוש שנים, אך לא למעלה משש שנים. אין באפשרות הקרן להבטיח תקציב למחקר לתקופה העולה על שלוש שנים. בתום תקופה זו, יתבקש החוקר הראשי להגיש דו"ח מדעי מסכם ועדכון של תכנית המחקר לשלוש השנים הנוספות. מערך הבקרה של קרן המדען יקים צוות מיוחד שיבדוק את ההצעה ויקבע אם יש לחדש את תקצובה לתקופה נוספת של עד שלוש שנים נוספות.

3.4 חוות דעת בוחנים חיצוניים

לשכת המדען הראשי בונה מאגר בוחנים חיצוניים למתן חוות דעת לתוכניות מחקר שמוגשות למימון. יו"ר וועדת השיפוט, יחד עם נציג המדען הראשי, יבחרו מתוך מאגר הבוחנים מועמדים למתן חוות דעת תוך הקפדה על שוויונית וחלוקת משימות אחידה בין כול הנמצאים במאגר ובכפוף לתחום המקצועי בו הוגשה הצעת המחקר. חוות דעת הבוחנים החיצוניים (בעילום שם ופרטים מזהים) יועברו לעיונם של החוקרים

הראשיים המגישים את ההצעות כעשרה ימים לפני המועד שנקבע לישיבת הוועדה. תתאפשר תגובת החוקר הראשי להערות שופטי התכנית בכתב (בהיקף של עד 500 מילים), ובתוך חמישה ימים. דבר זה יאפשר לוועדה לשקול את עמדתה הסופית והמוחלטת לגבי ההצעה תוך התחשבות הן בעמדת הבוחנים והן בהתייחסות החוקר לעמדתם. חוות דעת של בוחנים חיצוניים שתגיע לאחר המועד בו נשלחו חוות הדעת לתגובת החוקר, תבוא לדיון בישיבת הוועדה רק בתנאי שאין בה ביקורת שלילית שהיה מן הראוי להביאה לתגובת החוקר וזאת על פי שיקול דעתו המקצועי של יו"ר וועדת השיפוט.

3.5 התאמת תקציב המחקר

וועדת השיפוט תבחן את התקציב שהתבקש לביצוע המחקר. באם הוועדה תגיע למסקנה שהתקציב המבוקש אינו מתאים לבצוע המחקר, היא יכולה להמליץ על סכום אחר (גבוה או נמוך יותר). תקציב חריג ומנופח יכול להוות עילה לפסילת תוכנית המחקר.

בכל מקרה שבו ועדת השיפוט תמליץ על שינוי בתקציב, יהיה עליה לנמק בצורה מפורטת את המלצתה ולציין אם יש צורך להתאים את תכנית המחקר לשינוי התקציב ואלו סעיפים תקציביים יש לשנות ובאיזה סכום. ועדת המו"פ העליונה של הקרן תקבע סופית את גובה התקציב של המחקר לאור ובהתחשב בהמלצות וועדת השיפוט ובתקציב המדען הראשי לשנה נתונה.

3.6 פרוטוקול וטפסים

ביום הוועדה יושב ראש ועדת שיפוט יעביר דף ציונים של כל התכניות הנידונות לכל חבר צוות ועל החבר לתת ציון לכל תכנית. יושב הראש ירכז את דפי הציונים וישלח אותם למרכז ועדות המדען בתום הדיון. יושב הראש יעלה את החלטות הוועדה לגבי כול מחקר ומחקר, תוך התייחסות לציונים שנתנו חברי הוועדה, לאתר המדען. על כול חברי הוועדה שהשתתפו בדיונים להיכנס לאתר המדען ולאשר את החלטות הוועדה על ידי חתימה אלקטרונית.

4. כללים נוספים לעבודת וועדת השיפוט

- 4.1** חוקר, החבר בצוות ועדת השיפוט, לא ישתתף בדיון כאשר ידון המחקר בו הוא שותף (גם אם אינו החוקר הראשי בתוכנית הנדונה).
- 4.2** כאשר יושב הראש משמש כחוקר ראשי או שותף בהצעה הנדונה בוועדה בה הוא מכהן, ימנה איש צוות אשר יעביר למרכז ועדות המדען שמות של מעריכים פוטנציאליים ואשר יסייע למרכז בהליך זה.
- 4.3** פורום מינימאלי לקיום ישיבה של ועדת שיפוט יהיה מחצית ממספר חברי הוועדה, ולא יפחת משני חברי ועדה.
- 4.4** כל הדיונים וההחלטות של הוועדה חסויים. זהות הבוחנים החיצוניים אינה לפרסום. הרכב חברי הוועדה אינו סודי.

5. סודיות הדיונים:

במטרה להגן על המידע, המופיע בהצעות המחקר הנשפטות בקרנות המדען השונות ועל הנושאים שיעלו במהלך הדיונים, להלן הנחיות חברי ועדת השיפוט הממונים על ידי המדען הראשי

- 5.1 חבר וועדת שיפוט בעצם הסכמתו להיות חבר בוועדת שיפוט, נחשף להצעות מחקר אותן הוא מתבקש להעריך ולדרג בציונים במסגרת עבודת הוועדה. חבר וועדת שיפוט לא יחשוף מידע כלשהו, שהובא לידיעתו בפניו במהלך קריאת הצעות המחקר או בדיונים בוועדת השיפוט
- 5.2 המידע מתייחס לכל מידע המופיע בהצעת המחקר, בתגובות החוקרים להערות הרפרנטים במהלך תהליך השיפוט או מידע שנלמד במהלך הדיונים.
- 5.3 התחייבות חבר וועדת השיפוט לשמירת הסודיות, תעמוד בתוקפה ללא הגבלת זמן, אלא אם נתונים מסוימים מהצעת המחקר הפכו לנחלת הכלל בצורת פרסום מדעי, הרצאה או רישום פטנט.
- 5.4 חבר וועדת שיפוט לא יחשוף, בכל זמן שהוא, לגוף שלישי כל פרט מהמידע החסוי שהופיע בהצעת המחקר. חבר וועדת שיפוט מתחייב לא לנצל את המידע החסוי או כל חלק ממנו לצרכי פרסום, מחקר, או לכל מטרה אחרת מלבד למטרת הערכה והחלטה ודרוג הצעת המחקר בהתאם לנוהלי וועדת השיפוט בקרן המדען.
- 5.5 כל הצעת מחקר, חומר כתוב, תוצאות ראשוניות או כל פריט אחר אשר נמצא בהצעת המחקר ועלה בדיוני וועדת השיפוט ישמר בחשאיות על ידי חברי ועדת השיפוט ולא יועבר לכול גורם שלישי.

6. ערעורים

אין ערעורים על השיפוט המדעי בקרן המדען הראשי ועל החלטות וועדת המכרזים למחקרים. לעיתים, חוקרים שתכניותיהם נדחו, יכולים להעביר פניה לבקשת הסבר נוסף על הדחייה. המדען הראשי, על פי שיקול דעתו, יכול להעביר את הפניה, ליו"ר ועדת השיפוט, לקבלת הסבר מפורט והכנת תשובה לחוקר הפונה. אין בהעברה זו משום קבלת ערעור על החלטת הפורום.

טופס החלטת ועדת שיפוט להצעות מחקר לשנת 2018 קרן המדען המרכזית

שם ועדת השיפוט: _____

מס' תוכנית: _____

חוקר ראשי: _____

א. הערכת תוכנית המחקר

ציון כללי סופי: _____

- 9.0-10.0) הצעה מצוינת ומאוד מומלצת למימון
- 8.0-8.9) הצעה טובה מאד
- 6.0-7.9) הצעה טובה
- 5.0-5.9) הצעה בינונית
- 1.0-4.9) הצעה לא טובה שאינה מומלצת למימון

1. איכות מדעית של תוכנית המחקר: (25% שקלול)

- 9.0-10.0) מצוינת
- 8.0-8.9) טובה מאד
- 6.0-7.9) טובה
- 5.0-5.9) בינונית
- 1.0-4.9) לא טובה, התוכנית לא מומלצת לביצוע

2. מידת החדשנות המדעית/חקלאית: (25% שקלול)

- 9.0-10) מצוינת
- 8.0-8.9) טובה מאד
- 6.0-7.9) טובה
- 5.0-5.9) בינונית
- 1.0-4.9) לא טובה, התוכנית לא מומלצת לביצוע

3. סיכויי ההצלחה של התוכנית: (25% שקלול)

- 9.0-10) מצוינים
- 8.0-8.9) טובים מאד
- 6.0-7.9) טובים
- 5.0-5.9) בינוניים
- 1.0-4.9) לא טובה, התוכנית לא מומלצת לביצוע

4. התאמת צוות המחקר: (25% שקלול)

מצוינת (9.0-10)

טובה מאד (8.0-8.9)

טובה (6.0-7.9)

בינונית (5.0-5.9)

לא טובה, התוכנית לא מומלצת לביצוע (1.0-4.9)

ב. התאמת תקציב המחקר

רק אם תקציב המחקר אינו מתאים, יש לרשום את הסכום המומלץ החדש:

₪ _____

נימוקים לשינוי

ג. משך המחקר המומלץ (באם שונה מהמבוקש):

_____

ד. סיכום: המלצות, חזקות וחולשות התוכנית:
